

בס"ד

OU Women's Initiative – Rosh Chodesh Learning

Taking Stock in the Month of ELUL:

Reaping, Weeping & Reflecting – Face to Face

חודש אלול כמבוא לימי התשובה ELUL = TESHUVA TIME

(א) מנהגים

(1) שו"ע אורח חיים סימן תקפא

(א) נוהגים לקום באשמורת לומר **סליחות** ותחנונים מראש חדש אלול ואילך עד יום הכפורים :
הגה ומנהג בני אשכנז אינו כן אלא מראש חדש ואילך מתחילין לתקוע אחר התפלה שחרית

(A) לדוד ה' אורי וישעי REFLECTING Face to Face

(2) משנה ברורה סימן תקפא

(ב) עד יוה"כ - ונוהגין במדינתנו מר"ח אלול עד יוה"כ לומר בכל יום אחר גמר התפלה מזמור
לדוד ד' אורי כו' בוקר וערב

(3) ספר תהילים פרק כז

(א) לְדָוִד יְהוָה אֱלֹהֵי וְיִשְׁעִי מִמִּי אֵיךְא יְהוָה מְעֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְתָּח :
(ב) בְּקֹלֶב עָלַי מְרַעִים לְאָכֹל אֶת בִּשְׂרִי צָרִי וְאֵיבִי לִי הֵמָּה כְּשֶׁלּוֹ וְנָפְלוֹ :
(ג) אִם תַּחֲנֶנָּה עָלַי מִחֲנָה לֹא יִירָא לְבִי אִם תִּקְוֶה עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי בֹטֵחַ :
(ד) אַחַת שְׁאַלְתִּי מֵאֵת יְהוָה אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שְׁבֹתִי בְּבֵית יְהוָה כֹּל יְמֵי חַיִּי לַחַזוֹת בְּנֹעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ :
(ה) כִּי יִצְפְּנִי בְּסֹכֶה בַּיּוֹם רָעָה יִסְתַּרְנִי בְּסֵתֶר אֶהְלֹו בְּצוּר יְרוּמָמִי :
(ו) וְעֵתָהּ יָרוּם רֹאשִׁי עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי וְאֶזְבְּחָהּ בְּאַהֲלֹו זִבְחֵי תְרוּעָה אֲשִׁירָה וְאֶזְמַרְהָ לַיהוָה :
(ז) שָׁמַע יְהוָה קוֹלִי אֶקְרָא וְחֲנֹנִי וְעֲנִי :
(ח) לֵךְ אֲמַר לְבִי בְקֶשׁוֹ פָּנִי אֶת פָּנֶיךָ יְהוָה אֲבַקֵּשׁ :
(ט) אֵל תִּסְתַּר פָּנֶיךָ מִמִּנִּי אֵל תֵּט בְּאֵף עֲבָדְךָ עֲזָרְתִּי הִיָּית אֵל תִּטְשֵׁנִי וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׁעִי :
(י) כִּי אֲבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי וַיהוָה נֶאֱסָפְנִי :
(יא) הוֹרֵנִי יְהוָה דֶּרֶךְךָ וְנִחְנִי בְּאֵרֶח מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרִי :
(יב) אֵל תִּתְּנֵנִי בְּנֶפֶשׁ צָרִי כִּי קָמוּ בִי עֲדֵי שָׁקֶר וַיִּפְחַ חֲמָס :
(יג) לֹאֵל הָאֱמָנִתִּי לְרֹאֹת בְּטוֹב יְהוָה בְּאַרְץ חַיִּים :
(יד) קִנְיָה אֵל יְהוָה חֲזֹק וַיֶּאֱמָץ לְבָבְךָ וְקִנְיָה אֵל יְהוָה :

(B) תקיעת השופר

(4) משנה ברורה סימן תקפ

ומה שנהגו מר"ח שאז עלה משה בהר סיני לקבל לוחות אחרונות והעבירו שופר במחנה משה עלה
להר שלא יטעו עוד אחר ע"ז והוי עת רצון .
ואיכא אסמכתא מקרא אני לדודי ודודי לי ראשי תיבות אלול וסוף תיבות עולה מ' כנגד ארבעים
יום מר"ח אלול עד יוה"כ כי באלו ארבעים יום התשובה מקובלת להיות לבו קרוב אל דודו
בתשובה ואז דודו קרוב לו לקבל תשובתו מאהבה
ועוד סמך מקרא ומל ד' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך ר"ת אלול :

(ב) סיפור העגל וי"ג המידות כמקור התשובה MOSHE'S PRAYER & ENCOUNTER WITH FORGIVENESS

(5) תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף יז/ב

ויעבור ה' על פניו ויקרא אמר רבי יוחנן אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו מלמד שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור והראה לו למשה סדר תפלה אמר לו כל זמן שישראל חוטאין יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם ה' ה' אני הוא קודם שיחטא האדם ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה תשובה אל רחום וחנן אמר רב יהודה ברית כרותה לשלש עשרה מדות שאין חזרות ריקם שנאמר הנה אנכי כורת ברית

(6) ספר שמות פרק כ

- (א) וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר :
(ב) אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים :
(ג) לא יהיה לך אלהים אחרים על פני :
(ד) לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר בארץ :
(ה) לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא פקד עון אבת על בנים על שלשים ועל רבעים לשנאי :
(ו) ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותי :

(7) ספר שמות פרק לב

- (ז) וידבר יהוה אל משה לך רד כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים :
(ח) סרו מהר מן הדבר אשר צויתם עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו ויזבחו לו ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוד מארץ מצרים :
(ט) ויאמר יהוה אל משה ראיתי את העם הזה והנה עם קשה ערף הוא :
(י) ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול :
(יא) ויחל משה את פני יהוה אלהיו ויאמר למה יהוה יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים בכח גדול ובגיד חזקה :
(יב) למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם להרג אתם בהרים ולכלתם מעל פני האדמה שוב מחורו אפך והנחם על הרעה לעמך :
(יג) זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך ונתתם אלהם ארצה זרעכם ככוכבי השמים וכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם ונחלו לעלם :
(יד) וינחם יהוה על הרעה אשר דבר לעשות לעמו :

(8) ספר שמות פרק לג

- (א) וידבר יהוה אל משה לך עלה מזה אתה והעם אשר העלית מארץ מצרים אל הארץ אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב לאמר לזרעך אתננה :
(ב) ושלחתי לפניך מלאך וגרשתי את הפנעני האמרי והחתי והפרזי החוי והיבוסים :
(ז) ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה וקרא לו אהל מועד והיה כל מבקש יהוה יצא אל אהל מועד אשר מחוץ למחנה :
(ח) והיה כצאת משה אל האהל יקומו כל העם ויזבחו איש פתח אהלו והביטו אחרי משה עד באו האהל :
(ט) והיה כבא משה האהל ירד עמוד הענן ועמד פתח האהל ודבר עם משה :
(י) וראה כל העם את עמוד הענן עומד פתח האהל וקם כל העם והשתחוו איש פתח אהלו :
(יא) ודבר יהוה אל משה פנים אל פנים כאשר ידבר איש אל רעהו ושב אל המחנה ומשרתו יהושע בן נון נער לא מיש מתוך האהל :
(יב) ויאמר משה אל יהוה ראה אתה אמר אלי העל את העם הזה ואתה לא הודעתני את אשר תשלח עמי ואתה אמרת ידעתיך בשם וגם מצאת חן בעיני :
(יג) ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך הודעני נא את דרכך ואדעך למען אמצא חן בעיניך וראה כי עמך הגוי הזה :
(יד) ויאמר פני ילכו והנחתי לך :
(טו) ויאמר אלי אם אין פניך הלכים אל תעלנו מזה :
(טז) ובמה ידע אפוא כי מצאתי חן בעיניך אני ועמך הלא בלכתך עמנו ונפלינו אני ועמך מפל העם אשר על פני האדמה :
(יז) ויאמר יהוה אל משה גם את הדבר הזה אשר דברת אעשה כי מצאת חן בעיני ואדעך בשם :
(יח) ויאמר הראני נא את כבודך :

(יט) ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם יהוה לפניך וחנתי את אשר אחו ורחמתי את אשר ארחם :

9) ספר שמות פרק לד

(ד) ויפסל שני לוחות אבנים כראשונים וישכם משה בבקר ויעל אל הר סיני כאשר צוה יהוה אתו ויקח בדוד שני לוחות אבנים :
(ה) וירד יהוה בענן ויתנצב עמו שם ויקרא בשם יהוה :
(ו) ויעבר יהוה על פניו ויקרא יהוה אל רחום וחנן ארך אפים ורב חסד ואמת :
(ז) נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה לא ינקה פקד עון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים :

10) ספר דברים פרק ט

(ז) זכר אל תשכח את אשר הקצפת את ידך אליהם במדבר למן היום אשר יצאת מארץ מצרים עד באכם עד המקום הזה ממרים הייתם עם ידוד :
(ח) ובחרב הקצפתם את ידוד ויתאנף ידוד בכם להשמיד אתכם :
(ט) בעלתי ההרה לקחת לוחות האבנים לוחות הברית אשר כרת ידוד עמכם ואשב בהר ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי :
(י) ויתן ידוד אלי את שני לוחות האבנים כתבים באצבע אלהים ועליהם ככל הדברים אשר דבר ידוד עמכם בהר מתוך האש ביום ההוא :
(יא) ויהי מקץ ארבעים יום וארבעים לילה נתן ידוד אלי את שני לוחות האבנים לוחות הברית :
(יב) ויאמר ידוד אלי קום רד מהר מזה כי שחת עמך אשר הוצאת ממצרים סרו מהר מן הדרך אשר צויתם עשו להם מסכה :
(יג) ויאמר ידוד אלי לאמר ראיתי את העם הזה והנה עם קשה ערף הוא :
(יד) הרף ממני ואשמידם ואמחה את שמם מתחת השמים ואעשה אותך לגוי עצום ורב ממנו :
(טו) ואפן וארד מן ההר וההר בער באש ושני לוחות הברית על שתי ידי :
(טז) וארא והנה חטאתם לידוד אליהם עשיתם לכם עגל מסכה סרתם מהר מן הדרך אשר צוה ידוד אתכם :
(יז) ואתפש בשני הלוחות ואשלקם מעל שתי ידי ואשברם לעיניכם :
(יח) ואתנפל לפני ידוד כראשונה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי על כל חטאתכם אשר חטאתם לעשות הרע בעיני ידוד להכעיסו :
(יט) כי יגרתי מפני האף והחמה אשר קצר ידוד עליכם להשמיד אתכם וישמע ידוד אלי גם בפעם ההוא :

11) רש"י על דברים פרק ט פסוק יח

(יח) ואתנפל לפני ה' כראשונה ארבעים יום - שנאמר ועתה אעלה אל ה' אולי אכפרה באותה עלייה נתעכבתי ארבעים יום נמצאו כלים בכ"ט באב שהוא עלה בי"ח בתמוז בו ביום נתרצה הקדוש ברוך הוא לישראל ואמר למשה פסל לך שני לוחות עשה עוד מ' יום נמצאו כלים ביום הכפורים בו ביום נתרצה הקב"ה לישראל בשמחה ואמר לו למשה סלחתי כדברך לכך הוקבע למחילה ולסליחה ומנין שנתרצה ברצון שלם שנאמר בארבעים של לוחות אחרונות ואנכי עמדתי בהר כימים הראשונים מה הראשונים ברצון אף האחרונים ברצון אמור מעתה אמצעייה היו בכעס :

12) רש"י על שמות פרק לה פסוק א

(א) ויקהל משה - למחרת יום הכפורים כשירד מן ההר והוא לשון הפעיל שאינו אוסף אנשים בידיים אלא הן נאספים ע"פ דבורו ותרגומו ואכנש :

ג) נבואת חגי – משמעות אלול CHAGGAI- Time to “Take Stock”

13 חגי פרק א

א בשנת שנים, לדרגוש המלך, בחדש הששי, ביום אחד לחדש-הנה דבר-יהוה ביד-חגי הנביא, אל-זרובבל בן-שאליאל פחת יהודה, ואל-יהושע בן-יהוצדק הכהן הגדול, לאמר:

ב כה אמר יהוה צבאות, לאמר: העם הזה אמרו, לא עת-בא עת-בית יהוה להבנות. {פ}

ג ויהי, דבר-יהוה, ביד-חגי הנביא, לאמר:

ד העת לכם אתם, לשבת בבתיכם ספונים--והבית הזה, חרב.

ה ועתה, כה אמר יהוה צבאות: שימו לבבכם, על-דרכיכם.

ו זרעתם הרבה והבא מעט, אכול ואין-לשבעה שתי ואין-לשכרה, לבוש, ואין-לחם לו; והמשתכר--משתכר, אל-צרוז נקוב. {פ}

ז כה אמר, יהוה צבאות: שימו לבבכם, על-דרכיכם.

ח עליו הקר והבאתם עץ, ויבנו הבית; וארצה-בו ואכבד (ואצבדה), אמר יהוה.

ט פנה אל-הרבה והנה למעט, והבאתם הבית ונפחתי בו: יען מה, נאם יהוה צבאות--יען ביתי אשר-הוא חרב, ואתם רצים איש לביתו.

י על-כן עליכם, כלאי שמים מטל; והארץ, כלאה ויבולה.

יא ואקרא חרב על-הארץ ועל-ההרים, ועל-הדגן ועל-התירוש ועל-היצהר, ועל אשר תוציא, האדמה; ועל-האדם, ועל-הבהמה, ועל, כל-גניע כפיים. {ס}

יב וישמע זרובבל בן-שאליאל ויהושע בן-יהוצדק הכהן הגדול וכל שארית העם, בקול יהוה אלהיהם, ועל-דברי חגי הנביא, כאשר שלחו יהוה אלהיהם;

1 In the second year of Darius the king, in the sixth month, in the first day of the month, came the word of the LORD by Haggai the prophet unto Zerubbabel the son of Shealtiel, governor of Judah, and to Joshua the son of Jehozadak, the high priest, saying:

2 'Thus speaketh the LORD of hosts, saying: This people say: The time is not come, the time that the LORD'S house should be built.' {P}

3 Then came the word of the LORD by Haggai the prophet, saying:

4 'Is it a time for you yourselves to dwell in your cieled houses, while this house lieth waste?

5 Now therefore thus saith the LORD of hosts: Consider your ways.

6 Ye have sown much, and brought in little, ye eat, but ye have not enough, ye drink, but ye are not filled with drink, ye clothe you, but there is none warm; and he that earneth wages earneth wages for a bag with holes. {P}

7 Thus saith the LORD of hosts: Consider your ways.

8 Go up to the hill-country, and bring wood, and build the house; and I will take pleasure in it, and I will be glorified, saith the LORD.

9 Ye looked for much, and, lo, it came to little; and when ye brought it home, I did blow upon it. Why? saith the LORD of hosts. Because of My house that lieth waste, while ye run every man for his own house.

10 Therefore over you the heaven hath kept back, so that there is no dew, and the earth hath kept back her produce.

11 And I called for a drought upon the land, and upon the mountains, and upon the corn, and upon the wine, and upon the oil, and upon that which the ground bringeth forth, and upon men, and upon cattle, and upon all the labour of the hands.' {S}

12 Then Zerubbabel the son of Shealtiel, and Joshua the son of Jehozadak, the high priest, with all the remnant of the people, hearkened

וַיִּירָאוּ הָעָם, מִפְּנֵי יְהוָה. unto the voice of the LORD their God, and unto the words of Haggai the prophet, as the LORD their God had sent him; and the people did fear before the LORD.

יג וַיֹּאמֶר חֲגִי מַלְאָךְ יְהוָה, בְּמִלְאָכוֹת יְהוָה--לָעָם לֵאמֹר: אֲנִי אִתְּכֶם, נָא--יְהוָה. 13 Then spoke Haggai the LORD'S messenger in the LORD'S message unto the people, saying: 'I am with you, saith the LORD.'

יד וַיַּעַר יְהוָה אֶת-רוּחַ זְרֻבָבֶל בֶּן-שִׁלְתִּיאֵל פַּחַת יְהוּדָה, וְאֶת-רוּחַ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, וְאֶת-רוּחַ, כָּל שְׁאֲרֵית הָעָם; וַיָּבֹאוּ וַיַּעֲשׂוּ מְלָאכָה, בְּבֵית-יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵיהֶם. {פ} 14 And the LORD stirred up the spirit of Zerubbabel the son of Shealtiel, governor of Judah, and the spirit of Joshua the son of Jehozadak, the high priest, and the spirit of all the remnant of the people; and they came and did work in the house of the LORD of hosts, their God, {P}

טו בַּיּוֹם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ, בְּשָׁשִׁי, בְּשָׁנַת שְׁתֵּים, לְדָרְיָוֶשׁ הַמֶּלֶךְ. 15 in the four and twentieth day of the month, in the sixth month, in the second year of Darius the king.

14) ספר חגי פרק ב

(א) בְּשִׁבְעֵי בָּעֶשְׂרִים וְאַחַד לַחֹדֶשׁ הָיָה דְּבַר יְדֻד בֶּן חֲגִי הַנְּבִיא לֵאמֹר: (ב) אָמַר נָא אֶל זְרֻבָבֶל בֶּן שִׁלְתִּיאֵל פַּחַת יְהוּדָה וְאֶל יְהוֹשֻׁעַ בֶּן יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְאֶל שְׁאֲרֵית הָעָם לֵאמֹר: (ג) מִי בָכֶם הִנֵּשְׂאָר אֲשֶׁר רָאָה אֶת הַבַּיִת הַזֶּה בְּכַבּוּדוֹ הָרִאשׁוֹן וְכֵּן אַתֶּם רֹאִים אֹתוֹ עַתָּה הֲלוֹא כְּמָהוּ כְּאֵין בְּעֵינֵיכֶם: (ד) וְעַתָּה חֲזַק זְרֻבָבֶל נָאם יְדֻד וְחֲזַק יְהוֹשֻׁעַ בֶּן יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְחֲזַק כָּל עַם הָאָרֶץ נָאם יְדֻד וַיַּעֲשׂוּ כִּי אֲנִי אִתְּכֶם נָאם יְדֻד צְבָאוֹת:

15) תלמוד ירושלמי מסכת מכות דף ז/א

שאלו לחכמה חוטא מהו עונשו אמרו להם חטאים תרדף רעה שאלו לנבואה חוטא מהו עונשו אמרה להן הנפש החוטאת היא תמות **שאלו לקודשא בריך הוא חוטא מהו עונשו אמר להן יעשו תשובה ויתכפר לו**. היינו דכתיב על כן יורה חטאים בדרך יורה לחטאים דרך לעשות תשובה.

16) תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף טז/ב

אמר רבי יצחק ארבעה דברים מקרעין גזר דינו של אדם אלו הן צדקה צעקה **שינוי השם** ושינוי מעשה צדקה דכתיב וצדקה תציל ממות צעקה דכתיב ויצעקו אל ה' בצר להם וממצוקותיהם יוציאם שינוי השם דכתיב שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה וכתוב וברכתי אותה וגם נתנתי ממנה לך בן שינוי מעשה דכתיב וירא האלהים את מעשיהם וכתוב וינחם האלהים על הרעה אשר דבר לעשות להם ולא עשה ויש אומרים אף **שינוי מקום** דכתיב ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך והדר ואעשך לגוי גדול

17) רמב"ם יד החזקה - הלכות תשובה פרק ב

(ד) מדרכי התשובה להיות השב צועק תמיד לפני השם בבכי ובתחנונים ועושה צדקה כפי כחו ומתרחק הרבה מן הדבר שחטא בו **ומשנה שמו כלומר אני אחר ואיני אותו האיש שעשה אותו המעשים** ומשנה מעשיו כולן לטובה ולדרך ישרה וגולה ממקומו שגלות מכפרת עון מפני שגורמת לו להכנע ולהיות עניו ושפל רוח:

REAPING, REFLECTING, & RETURNING דרך התשובה

18 ספר דברים פרק ל

- (א) והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה הנבואה והקללה אשר נתתי לפניך והשבת אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך יהוה אלהיך שמה :
- (ב) ושבת עד יהוה אלהיך ושמעת בקולו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך :
- (ג) ושב יהוה אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך יהוה אלהיך שמה :
- (ד) אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך יהוה אלהיך ומשם יקחך :
- (ה) והביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה וחיטבך והרפך מאבתך :
- (ו) ומל יהוה אלהיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חיך :
- (ז) ונתן יהוה אלהיך את כל האלות האלה על איביך ועל שנאיך אשר רדפוך :
- (ח) ואתה תשוב ושמעת בקול יהוה ועשית את כל מצותיו אשר אנכי מצוך היום :
- (ט) והויתך יהוה אלהיך בכל מעשה ידך בפרי בטן ובפרי בהמות ובפרי אדמתך לטבה כי ישוב יהוה לשוב עליך לטוב כאשר שש על אבתך :
- (י) כי תשמע בקול יהוה אלהיך לשמר מצותיו וחקותיו הכתובה בספר התורה הזה כי תשוב אל יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך :
- (יא) כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום לא נפלאה היא ממך ולא רחקה היא :
- (יב) לא בשמים היא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו וישמענו אתה ונעשנה :
- (יג) ולא מעבר לים היא לאמר מי יעבר לנו אל עבר הים ויקחה לנו וישמענו אתה ונעשנה :
- (יד) כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו :

19 רמב"ן על דברים פרק ל פסוק יא

(יא) וטעם כי המצוה הזאת על כל התורה כולה והנכון, כי על כל התורה יאמר (לעיל ח א) "כל המצוה אשר אנכי מצוך היום", אבל "המצוה הזאת" על התשובה הנזכרת, כי והשבות אל לבבך (בפסוק א) ושבת עד ה' אלהיך (בפסוק ב) מצוה שיצוה אותנו לעשות כן ונאמרה בלשון הבינוני לרמוז בהבטחה כי עתיד הדבר להיות כן והטעם, לאמר כי אם יהיה נדחך בקצה השמים ואתה ביד העמים תוכל לשוב אל ה' ולעשות ככל אשר אנכי מצוך היום, כי אין הדבר נפלא ורחוק ממך אבל קרוב אליך מאד לעשותו בכל עת ובכל מקום :

וזה טעם בפיך ובלבבך לעשותו, שיתודו את עונם ואת עון אבותם בפייהם, וישוּבו בלבם אל ה', ויקבלו עליהם היום התורה לעשותה לדורות כאשר הזכיר (לעיל פסוק ב) אתה ובניך בכל לבבך, כמו שפירשתי (שם) :

20 תלמוד בבלי מסכת עירובין דף נד/א

רבי יצחק אמר מהכא כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו אימתי קרוב אליך בזמן שבפיך ובלבבך לעשותו

ה) רקע לימים נוראים ELUL AS PREPARATION FOR YAMIM NORAIM

21 ספר תהילים פרק כד

- (א) לדוד מזמור ליהוה הארץ ומלואה תבל וישבי בה :
- (ב) כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה :
- (ג) מי יעלה בהר יהוה ומי יקום במקום קדשו :
- (ד) נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשי ולא נשבע למרמה :
- (ה) ישא ברכה מאת יהוה ויבדק מאלהי ישעו :
- (ו) זה דור דור שו מבקשי פניו יעקב סלה :
- (ז) שואו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד :
- (ח) מי זה מלך הכבוד יהוה עוז וגבור יהוה גבור מלחמה :
- (ט) שואו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד :
- (י) מי הוא זה מלך הכבוד יהוה צבאות הוא מלך הכבוד סלה :

22 תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף טז/א

ואמרו לפני ראש השנה מלכיות זכרונות ושופרות מלכיות כדי שתמליכוני עליכם זכרונות כדי שיעלה זכרונכם לפני לטובה ובמה בשופר

חודש טוב, שנה טובה! תכל שנה וקלחותיה תחל שנה וברכותיה